

Celia Escuin Narro

ESTUDIO DE LOS FACTORES
PRONÓSTICOS Y LA EVOLUCIÓN DE LA
ESPONDILODISCITIS PIÓGENA POR
STAPHYLOCOCCUS AUREUS EN ADULTOS
EN UN HOSPITAL UNIVERSITARIO

TRABAJO FINAL DE GRADO

Dirigido por Dr. García Pardo y Dr. Peraire

Unidad de Medicina Preventiva y servicio de Medicina Interna

Grado de Medicina

UNIVERSITAT
ROVIRA I VIRGILI

Reus, 2024

1. RESUMEN

La espondilodiscitis piógena (EP) es una infección del cuerpo vertebral y del espacio discal adyacente que puede tener lugar posteriormente a un traumatismo en la columna, a una cirugía o por diseminación hematógena, siendo esta última la principal vía de propagación. Su incidencia está en aumento, lo que se atribuye principalmente al envejecimiento de la población y a una mejor detección de casos. Los microorganismos generalmente responsables son las bacterias, siendo *Staphylococcus aureus* (SA) el patógeno más frecuentemente aislado, aunque también pueden ocurrir infecciones fúngicas. El objetivo de este estudio es describir las características, factores pronósticos y evolución de una serie consecutiva de casos de EP, y conocer la morbi-mortalidad relacionada con las infecciones causadas por SA en la población de referencia de nuestro centro y los factores pronósticos asociados.

Para ello realizamos un estudio descriptivo retrospectivo de 63 casos diagnosticados de EP definitiva y probable entre enero de 2010 y diciembre de 2020 en el Hospital Universitario de Tarragona Joan XXIII (HJ23).

Resultados: Nuestros hallazgos, de acuerdo con la bibliografía, confirman el aumento de la incidencia por el envejecimiento y comorbilidades de la población. La clínica presentada es inespecífica, siendo el síntoma más frecuente el dolor de espalda en un 89% de los casos y afectando principalmente a la columna lumbar (50,8%). Todos los pacientes fueron tratados con antibiótico y el 31,8% requirió una actuación quirúrgica (desbridamiento, drenaje o laminectomía). En cuanto a los casos de EP causados por SA, respecto a la infección por otros microorganismos, se observó un curso clínico más severo con una disminución de la supervivencia, aunque sin diferencias estadísticamente significativas en la mortalidad.

Conclusión: La dificultad de diagnosticar EP en sus primeras etapas junto con el aumento de la incidencia y la tasa de morbi-mortalidad hospitalaria pone de manifiesto la necesidad de sospecha clínica por parte del profesional y la utilización de algoritmos de tratamiento con la finalidad de optimizar los resultados clínicos.

Palabras claves: Espondilodiscitis, piógena, *Staphylococcus aureus*

RESUM

La espondilodiscitis piógena (EP) és una infecció del cos vertebral i de l'espai discal adjacent que pot tenir lloc posteriorment a un traumatisme a la columna, a una cirurgia o per disseminació hematògena, sent aquesta última la principal via de propagació. La seva incidència està en augment, cosa que s'atribueix principalment a l'envelliment de la població i a una millor detecció de casos. Els microorganismes generalment responsables són els bacteris, sent *Staphylococcus aureus* (SA) el patògen més freqüentment aïllat, tot i que també poden ocórrer infeccions fúngiques. L'objectiu d'aquest estudi és descriure les característiques, factors pronòstics i evolució d'una sèrie consecutiva de casos d'EP, i conèixer la morbi-mortalitat relacionada amb les infeccions causades per SA en la població de referència del nostre centre i els factors pronòstics associats.

Es va realitzar un estudi descriptiu retrospectiu de 63 casos diagnosticats d'EP definitiva i probable entre gener de 2010 i desembre de 2020 a l'Hospital Universitari de Tarragona Joan XXIII (HJ23).

Resultats: Les nostres troballes, d'acord amb la bibliografia, confirmen l'augment de la incidència per l'envelliment i comorbiditats de la població. La clínica presentada és inespecífica, sent el símptoma més freqüent el dolor d'esquena en un 89% dels casos i afectant principalment la columna lumbar (50,8%). Tots els pacients van ser tractats amb antibiòtic i el 31,8% va requerir una actuació quirúrgica (desbridament, drenatge o laminectomia). Pel que fa als casos d'EP causats per SA, respecte a la infecció per altres microorganismes, es va observar un curs clínic més sever amb una disminució de la supervivència, tot i que sense ser diferències estadísticament significatives en la mortalitat.

Conclusió: La dificultat de diagnosticar l'EP en les seves primeres etapes juntament amb l'augment de la incidència i la taxa de morbi-mortalitat hospitalària posa de manifest la necessitat de sospita clínica per part del professional i la utilització d'algoritmes de tractament amb la finalitat d'optimitzar els resultats clínics.

Paraules clau: Espondilodiscitis, piógena, *Staphylococcus aureus*

ABSTRACT

Pyogenic spondylodiscitis (PS) is an infection of the vertebral body and the adjacent disc space that can occur following spinal trauma, surgery, or hematogenous dissemination, with the latter being the primary route of spread. Its incidence is increasing, primarily attributed to the aging population and improved case detection. The microorganisms generally responsible are bacteria, with *Staphylococcus aureus* (SA) being the most frequently isolated pathogen, although fungal infections can also occur. The objective of this study is to describe the characteristics, prognostic factors, and evolution of a consecutive series of PS cases, and to understand the morbidity and mortality associated with SA infections in the reference population of our center and the associated prognostic factors.

To achieve this, we conducted a retrospective descriptive study of 63 cases diagnosed with definitive and probable PS between January 2010 and December 2020 at the Joan XXIII University Hospital of Tarragona (HJ23).

Results: Our findings, consistent with the literature, confirm the increase in incidence due to the aging population and comorbidities. The clinical presentation is nonspecific, with the most common symptom being back pain in 89% of cases, primarily affecting the lumbar spine (50.8%). All patients were treated with antibiotics, and 31.8% required surgical intervention (debridement, drainage, or laminectomy). Regarding PS cases caused by SA compared to infections by other microorganisms, a more severe clinical course was observed with decreased survival, although no statistically significant differences in mortality.

Conclusion: The difficulty in diagnosing PS in its early stages, along with the increasing incidence and hospital morbidity and mortality rates, highlights the need for clinical suspicion by healthcare professionals and the use of treatment algorithms to optimize clinical outcomes.

Keywords: Spondylodiscitis, pyogenic, *Staphylococcus aureus*

MAIL DE CONTACTE: ggarciap.hj23.ics@gencat.cat , celiaescuinnarro@gmail.com